

Azelőtt egy héten 8 vagy 9 mázsa kiment, de most 3 sem megye. Egy hétre egy béresnek ha dolgozik denar 50. *Vaskövet* az hámososiaknak kell hordani, akiket mások vetnek is, de az ökrökből kifogytanak, már keveset hordhatnak.

Eredetije a Magyar Nemz. Múzeum levéltárában.

EGYEZSÉG A RIMASZOMBATHI NEMESSÉG ÉS POLGÁRSÁG KÖZÖTT 1692-BEN.

Annó 1692, die 4^a mensis Aprilis ego Wolfgangus Janoky vicecomes comitatus Honthensis cum adjunctis mihi egregiis et nobilibus Stephano et Adamo Kubiny jur. assessoribus, Joanne item Sipos jurato vice-notario praefati comitatus Honthensis et determinatione universitatis ejusdem comitatus 29ª Februarii anno praesenti suprascripto in possessione Alsópalojta occasione sedriae factae pro accomodatione controversiarum et dissensionum inter nobiles in oppido Rimaszombat residentes ab una, et ipsum oppidum Rimaszombat ab altera partibus emersarum et hactenus vigentium hic in oppido consedi cum sequenti totius rei, subsecutaque inter partes accordae hungarico idiomate facta continuatione.

Elsőben is *Rimaszombatban* resideált nemesség bizonyos punctumokban foglalván maga postulátumit, és arra az város is replicálván: azon postulátumokból s replicákból az egész controversiáknak jó móddal s istenesen való accomodátiójára serkengetvén ő kigyelmeket, mind a két félnek maga kívánságiból való remmissiójával: tekintetben vették ő kigyelmek azon istenes accordátiókat, inkább akarván szép atyafiúi szeretetben élni, hogy sem egymás injuriáltatásával, mind magokat aggraválni, s mind Istent ő szent fölségét offendálni, mindkét részről azon punctumoknak, melyek in anno 1690 8^a Septembris becsületes nemes személyek jelenlétében ő kigyelmek között irattak s emergáltak volt, némely részeiben való modificátiójával léptenek magok s successorok képekben az alább következő accordára.

1. *Mester András* és *Pálfalusy Mihály* uraimék injuriájok, úgy az egész nemesség, és város részéről egymás ellen, mind communiter s mind singillatim eddig moveált és moveálható, és azon s más akármilyen névvel nevezendő matériához járuló törvényes processusok végett generaliter ab utrinque cedáltak ő kigyelmek; és azokat sopiálták sub poena calumniae.

2. A *tisztviselést* a nemesség felvállalta és vállalja ennek utána következő időkben is, úgyhogy seposita omni animi passione, aki minémű tisztességes tisztségre alkalmasnak ítéltetik s választatik, elviseli: kivévén *Koós István*, *Miklovics István* és *György* uraimékat és successorokat, akiknek exemptiójok lévén usque ad depositionem summae in exemptionalibus suis apposita nem onerálatnak: *Mester András* és *Pálfalusy Mihály* uraimék pedig *tizedességre* soha nem választatnak. Egyéb tisztektől pedig 2 esztendeig immuniáltatnak, azok osztán eltelve, a tizedességen feljebb való tisztséget tartoznak elviselni.

3. Amely nemes ember egyszer a tisztelet elviseli, annakutána 6 esztendeig semmi tisztviselettel nem terhelhetik. Mely immunitás értessék ab anno 1690, 8^a Septembris ha ki tudniillik azóta tisztséget viselt volna.

4. Ami a *vecturát* illeti, valamikor a nemes vármegye tisztjei annak rendi szerint a *porták után* kiállathatják a szekereket, maradjon ki a nemesség olyankor a szekerezés terhe viselésétől. Ha pedig a szükség hirtelen kívánja és a nemes vármegye tisztjei nem provideálhatnak, akkor a nemesség is tartozik a szükség szerént befogni, hogy annyival hamarabb promoveáltassék az ő felsége szolgálata, és az város népe is az haszontalan gazdálkodástól és vitézlő rendtartástól megmenekedhessék.

5. Az *gazdálkodás* és *szállótartás* így lesz. A kvártélyban beszállott vitézlő nép tartásában, vagy azzal való gazdálkodásban a nemesség egy kerülőben elmaradjon, másszor concurráljon. A jövő-menő condescendensek szállítása s tartása pedig az alkalmatlanságoknak eltávoztatására legyen egyiránt.

6. A *portió-fizetés* legyen a nemesség házául s vetéstől. Mely iránt assecuráltatik a nemesség a várostul, hogy azokat épen csak Rimaszombatban és határában levő alkalmatosságokhoz képest igaz proportió szerént limitálja, és hogy ez jobb renddel menjen végben, a nemesség közül is fognak bírák uraimék emberséges embereket hivatni, akiknek praesentiajokban repartiaálnak a portiók, s egyéb impositiók. A portiók felvetése pedig ne legyen mindenkor csak házra s vetésre, hanem főre is és ingó-bingó jókra, vagy értékre, s ilyenkor *kimaradjon a nemesség: nem lévén személye s belső értéke a város jurisdictiójában*. Ha pedig oly rendkívül való fizetést kénytelenítettének adni a város valamely kiváltképen való extremitásban, hogy annak felvetésében más utat és módot nem találhatnának, tehát olyankor minden itt e városban lévő javakra igaz proportió szerént felvettetik az impositió és egyiránt tartozik a nemesség is a városbéliekkel fizetni. Hasonlóképen a város közönséges megmaradását illető tractára amikor a nemesség házául hivattatik, tartozik elmenni, s együtt munkálódni a várossal. Az impositiók; avagy régi adósságok kifizetése ne legyen pedig a régi mód szerént csak házakra, hanem igaz proportió szerént, aki mit érdemel.

7. Ami a városnak közönséges conservatiójára való dolgokat illeti, abban is fog concurrálni a nemesség, citra tamen laesionem nobilitaris praerogativae et extra administrationem servitii colonialis.

8. Ennekutána a városházához a nemes ember nem hivattatik 12 forint birság alatt, hanem polgár által házául tisztességesen.

9. Ha mikor a *kapuk* valamely szükség miatt zárva tartatnak, aki a nemesség közül exolválja a maga quantumát, szabadosan bocsáttassék. Ha pedig vagyonos és fizethető nemesség olykor valamely okbul mindjárt le nem tehetné is, respectus legyen az olyanokra. A kapuzárásban pedig a város egyéb lakosaira is hasonló animadversióval legyen, ha ki az impositiókat nem praestálná.

10. Ha mikor a város közönséges dolgában, akár nemesnek, akár városi rendnek marhája elvész, vagy más kár követi, azt közönségesen refundálják. Hasonlóképen az eddig contrahált közönséges adósságokat

is közönségesen fogják öki gyelmek exolválni; assecurálván a város a nemességet, hogy az adósságok exolutiójára felvetett impositiókat másra nem fordítja, hacsak *urgens* és *inevitables necessitas* másuvá nem fordítja. Mely hírével fog lenni nemes uraimék közül akiknek illik.

11. Lévéen a városban oly becsületes nemes emberek is, kiknek hazájok*), néhai gróf Forgách Ádám úrtól liberáltatott, nevezetesen *Koós* István, *Miklovitz* István és György úgy *Góg* Albert uraimék részéről, öki gyelmek is a várossal való accordátul nem akarván idegenek lenni, erre *condescendáltak* magok részéről. Fundusoktul, Rimaszombat városa határában lévő vetésektől, úgy mint a több nemesség készek fizetni, azzal kívánván megmutatni a városhoz való *affectiójok*at. Az *extrema necessitas*ban értékre vetendő impositiót is *acceptálják* a városban lévő értékektől, *in casu duntaxat extremae necessitatis* igaz *proportio* szerént. Hasonlóképen a régi adósságoknak kifizetésére való *concursus*ra is ajánlják magukat öki gyelmek, *modalitate in sexto puncto declarata*. De *cetero* nem lévén a több punctumokhoz obligátusok öki gyelmek (*excepto domino Alberto Góg respectu judicatus quo de facto fungeretur*), magok *exemptionalis jussok*nak *inhaereálnak per omnia*, úgy, hogy a *praemissák*hoz való magok ajánlása ne *praejudicáljon* semmiben öki gyelmeknek *libertásának*.

Mely punctumoknak szentül és megmásolhatatlanul minden *clausuláiban* és *czikkelyeiben* leendő megállására a pársok magokat és *successorok*at, *manibus stipulatis* obligálták mielőttünk *sub vinculo 100 florenorum hungaricalium cum hac declaratione*: minthogy az *accordában* vagynak oly punctumok s *clausulák*, melyek csak a pársok *discretiójájá*tól függenek, *quoad effectuationem*, azoknak egy vagy más okból való *elmulatása poenalis* nem léssen. Valaki pedig a pársokközül *in toto vel in parte* a 2, 3, 4, 5, 6, (kivévéen itt is azt a *paragraphust*: „hasonlóképen a városnak közönséges megmaradását“ etc. usque: „munkálódni a várossal“), 9, 10, (*excluso hic quoque*: „hasonlóképen az eddig *contrahált* közönséges adósságokat“ etc. usque *ad finem puncti*) és 11 punctumokat általhágná, *toties quoties* azon 100 forintokat a megálló fél a *violáló fél*en *virtute exmissionalium comitatus ex partiali duntaxat universitatis Kis-Honthensis congregatione obtinendarum*, mostani és *jövendőbeli* *kishonti viceispán uraimék*, *abscessis unversis juridicis remediis, juristitorumque temporibus quibuslibet*, *sed nec valedictione officialium comitatus obstante* *immediate desummálhasa* és *exequáltathassa*, melynek két része az *actoré*, az *harmadik* az *executor* *biróé* léssen. *In reliquo azelőtti contractus cassáltatik ab utrinque*. *Datum in festo passionis domini, id est 4^a mensis Aprilis in oppido Rimaszombat. Anno 1692.*

Nomina autem partium contrahentium ab utrinque singillatim hoc modo sequuntur iisdem personaliter coram nobis constitutis.

Et primo quidem parte nobilium: Stephanus Koós, alter Stephanus Miklovitz senior, Georgius item Miklovitz, Albert Góg, Johan. Egerszegi, Steph. Pálfalusy, Johan. Szappanos, Franc. Vitéz, Johan. Horváth, Steph. item Horváth, Andr. et Steph. Mester, Andr. et Mich. Molnár, Johan. Kün, alter Borbély, Paulus Barát, Johan. Borbély de Szécsén, Steph.

*) Értsd: házuk.

Nagyváty, Michael Borbély de Jarnó, Steph. Bódzásy, Andr. Bornemisza, Paul Szijjártó, Georgius Kállay, Adamus Pap, Steph. Galgóczy, alter Steph. Gombkötő, Georg. Brada, Mich. Pálfalusy, Maria Ujváry relicta condam Martini Pozmán, Rosina Bessy relicta egregii cond. Steph. Ajtay, Catharina Koós relicta cond. Francisci Borbély, Anna Szuhay relicta cond. Georg. Saárközy, Joan. Brada, pro Martino Göndör Franciscus Balog.

A parte oppidi autem: iudices Georg. Lyteraty, nobilis Albert Góg, deinde senatores Andr. Kötő, Joan. Vásáry alter Joan. Perjésy, Franc. Balok, Mich. Kállay, Thomas Bartus, Emer. Csiszár, Andr. Csapó, Paul Szüts, Franc. Varga, Joan. Bende aliter Varga, et Steph. Gyúró, ut et nobilis Steph. Miskolczy, juratus oppidi notarius.

Idem qui supra Wolfgangus Janoky vicecomes cottus Honthensis m. p. l. s. Idem qui supra Stephan. Kubinyi. juratus assesor cottus Honthensis m. p. l. s. Idem qui supra Joannes Sipos juratus viconotarius praefati comitatus m. p. l. s. Idem qui supra Adamus Kubinyi senior juratus assesor cottus Honthensis m. p. l. s.

Múlt századi másolata 1692. kelet alatt a Magy. Nemz. Muzem levéltárában.

A MÁRAMAROSI HARMINCZAD BÉRBEADÁSA 1675-ben.

Én Fehérvármegyében, Fehérvárott lakó *Kis Kristóf* adom emlékezetül az kiknek illik ez levelemnek rendiben, hogy az jelen való 1675 esztendőben die 1-ma Aprilis az mi mostani kegyelmes urunk s kegyelmes asszonyunk ő nagyságok kegyelmességéből, szabad jóakaratom szerint vállaltam magamra az *máramarosi harminczadosságnak tisztit*, hozzátartozó *dési, láposi* és *viski* filiálisokkal, s másutt való contrákkal együtt hatezer forint, id est 6000 fl. árendában, az ide alább megirt punctumok szerént. Esküszöm azért az élő Istenre, ki atya, fiu, szentlélek teljes szentháromság egy bizony örök Istenre, engemet az én vallásom szerént való hitemben úgy segéljen, és úgy adja lelkem idvességét, hogy én megirt kegyelmes uramhoz s kegyelmes asszonyomhoz ő nagyságokhoz, és az hazához is igaz, tökéletes és hű leszek, az ő nagyságok méltóságok, birodalmok ellen és károkra való dolgokban soha nem practicalok és senkivel efféle dologban meg nem egyezek, sem semminemü szinek és reménység alatt nem colludálok, sőt, ha mit effélet valakiben vagy valaki felől érek, vagy tapasztalok, ellenek állani igyekezem, mennél hamarább, s hitelesebben lehet ő nagyságoknak értésére adván. Az megirt harminczadra peng igazán és szorgalmatos hűséggel viselek gondot, mindenekben az ő nagyságok méltóságát előttem viselvén, hasznokat ő nagyságoknak terjeszteni, károkat peng távoztatni igyekezem.

Az megirt harminczadhoz tartozó punctumok peng ezek.

1. Az megirt 6000 forint árenda-proventusból senkinek, az ő nagyságok comissiója nélkül semmit nem adok, hanem intézletvén